

ArtEZ hogeschool voor de kunsten
| Treasury-statuu

19-11-2018 Advies Auditcommissie
07-12-2018 Goedgekeurd door Raad van Toezicht
21-01-2019 Vastgesteld door College van Bestuur

Arnhem

Enschede

Zwolle

1. Treasury-beleid	3
2. Doelstelling treasury-functie	4
3. Richtlijnen en limieten	6
3.1. Algemene richtlijnen	6
3.2. Richtlijnen inzake beleggingen	6
3.3. Richtlijnen inzake leningen	6
3.4. Richtlijnen inzake financiële derivaten	7
3.5. Richtlijnen privaat vermogen	7
3.6. Treasury-instrumenten	7
4. Organisatie van de treasury-functi	8
4.1. Plaats in de organisatie	8
4.2. Treasury-plan	8
4.3. Verantwoordelijkheden, taken en bevoegdheden	8
5. Verantwoording	9
6. Evaluatie	9
7. Slotbepaling	9
BIJLAGE I - Procedures	10

1. Treasury-beleid

Onder 'treasury' is te verstaan: het sturen en het beheersen van, het verantwoorden over en het toezicht houden op de financiële posities en stromen en de hieraan verbonden risico's. In het kader van dit statuut betreft treasury met name het beheer van het vermogen c.q. van de reserves en voorzieningen van ArtEZ. In dit treasury-statuu

In het statuut worden afspraken over onderwerpen als beheersing van rentekosten en risico's, financierings- en beleggingsvraagstukken vastgelegd. Dit treasury-statuu

2. Doelstelling treasury-functie

Het treasury-beleid is ondergeschikt en dienend aan de primaire doelstelling van ArtEZ, namelijk het geven van onderwijs en het uitvoeren van onderzoek. Hiervan afgeleid is de doelstelling van het financieel beleid, het borgen van de financiële continuïteit van de organisatie. Deze doelstelling valt uiteen in het realiseren en borgen van:

- voldoende liquiditeit;
- lage financieringskosten;
- risicomijdende uitzettingen;
- kosteneffectief betalingsverkeer;
- beheersen en bewaken financiële risico's;

a. Voldoende liquiditeit

In het geval van tijdelijk overvloedige middelen kan een deel van de beschikbare middelen zodanig worden uitgezet dat deze zonder al te veel kosten snel liquide te maken zijn. De mate waarin sprake is van overvloedige middelen is ter beoordeling aan het hoofd FEZ in samenspraak met het College van Bestuur (CvB). Om de liquiditeitspositie zo goed mogelijk aan te laten sluiten op de liquiditeitsbehoefte wordt er periodiek en minimaal eens per jaar een liquiditeitsprognose opgesteld die een periode van vijf jaar beslaat.

b. Lage financieringskosten

Ook het aantrekken van benodigde middelen vindt plaats op basis van een (actuele) liquiditeitsprognose. Bij het aantrekken van langlopende geldleningen worden offertes opgevraagd bij minimaal twee partijen.

c. Risicomijdende uitzettingen

Middelen die niet direct noodzakelijk zijn om liquide aan te houden, worden uitgezet. Het College van Bestuur besluit welke treasury-instrumenten worden ingeschakeld. Desgewenst wordt de huisbankier verzocht om een beleggingsvoorstel. Het beleggingsvoorstel omvat een kredietwaardigheidsbeoordeling van de instelling. De kredietwaardigheid wordt minimaal eens per jaar gecontroleerd door het College van Bestuur. Voordat een belegging wordt aangekocht, is aan de hand van een liquiditeitsprognose aangetoond dat de betreffende waardepapieren niet verkocht hoeven te worden voor het einde van de looptijd. Onder deze conditie is sprake van een hoofdsomgarantie (de periode van beleggen is eindig en de belegging wordt op een vooraf vastgestelde einddatum terugontvangen) en een belegging kan pas als risicomijdend worden aangemerkt als er een dergelijke garantie van toepassing is.

d. Kosteneffectief betalingsverkeer

Gezien de omvang van het betalingsverkeer is het van belang dat de financiële logistiek optimaal is ingericht. Het betalingsverkeer van ArtEZ is zo ingericht dat het kosteneffectief kan worden beheerd. De bankrelaties van de stichting worden minimaal één keer per vier jaar geëvalueerd.

e. Beheersen en bewaken van risico's

Het treasury-beleid is gericht op het uitsluiten dan wel minimaliseren van het debiteurenrisico, het renterisico en het interne liquiditeitsrisico:

- Het debiteurenrisico is de kans dat belegde middelen niet worden terugontvangen van debiteuren. Dit risico wordt beperkt door te beleggen bij marktpartijen die voldoen aan de in de wet¹ vermelde voorwaarden.
- Het renterisico wil zeggen: het gevaar verbonden aan de veranderingen in de rentestructuur. Het renterisico dient te worden afgedekt door het opbouwen van een evenwichtige beleggingsportefeuille in relatie tot de geldende rentestructuur en de verwachtingen ten aanzien van de renteontwikkeling.
- Het interne liquiditeitsrisico is de kans dat opbrengsten worden gemist dan wel kosten worden gemaakt door wijzigingen in de geprognosticeerde financieringsbehoefte en investeringsplannen. Goede interne afspraken en een regelmatige actualisatie van de prognoses van de financieringsbehoefte zullen het liquiditeitsrisico beperken.

¹ Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek, artikel 2.17, tweede lid

Het treasury-beleid maakt deel uit van het financiële beleid van ArtEZ. Het vindt plaats binnen de kaders van de Regeling van de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap van 6 juni 2016 met kenmerk WJZ/800938, houdende regels over het uitzetten van gelden, het aangaan van leningen en het aangaan van verbintenissen voor financiële derivaten (Regeling beleggen, lenen en derivaten OCW 2016 RBLD 2016)). De regeling heeft betrekking op de publieke middelen van ArtEZ.

In de bedrijfsvoering wordt gestreefd naar een zo hoog mogelijke opbrengst van de (tijdelijk) overtollige middelen tegen een aanvaardbaar risico. Met het oog op het afdekken van financiële risico's en het financieren van geplande investeringen worden reserves en voorzieningen opgebouwd. In het treasury-beleid wordt uitvoering gegeven aan eigen verantwoordelijkheid van ArtEZ om alle tot haar beschikking staande middelen risicomijdend uit te zetten.

Bij het aantrekken respectievelijk uitzetten van alle benodigde respectievelijk overtollige middelen wordt gehandeld overeenkomstig de in deze regeling gestelde verplichtingen.

3. Richtlijnen en limieten

3.1. Algemene richtlijnen

Het betreft hier richtlijnen voor het uitzetten van gelden, het aangaan van leningen en het aangaan van verbintenissen en voor overige middelen voor zover deze in de administratie niet zijn afgescheiden van de publieke middelen en voor zover het bestuur hiervoor geen aparte richtlijnen heeft vastgesteld. De wettelijke kaders hiervoor zijn vastgelegd in de Regeling beleggen, lenen en derivaten OCW 2016 van de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap van 6 juni 2016 met kenmerk WJZ/800938. Expliciet is vastgelegd dat binnen ArtEZ geen gebruik van derivaten wordt toegestaan. De regeling houdt in dat:

- Leningen of beleggingen worden alleen aangetrokken dan wel uitgezet bij financiële ondernemingen als bedoeld in de Wet op het Financieel Toezicht en die:
 - gevestigd zijn in een lidstaat (een lidstaat is een staat die lid is van de Europese Unie of een andere staat die partij is bij de overeenkomst betreffende de Europese Economische Ruimte);
 - minstens een single A-rating hebben, afgegeven door ten minste twee van de drie ratingsbureaus Moody's, Standard & Poor's en Fitch.
- Beleggingen, leningen met publieke middelen worden alleen aangetrokken in euro's.
- ArtEZ is een niet-professionele belegger.
- ArtEZ verzoekt de financiële instelling zich te laten aanmerken als niet-professionele belegger bij het aantrekken van leningen en het beleggen van tijdelijk overtollige middelen.

3.2. Richtlijnen inzake beleggingen

- Middelen die tijdelijk overtollig zijn, kunnen in een belegging worden uitgezet.
- De periode van het beleggen is eindig en de belegging wordt op een vooraf vastgestelde einddatum terugontvangen.
- De hoofdsom van de belegging wordt door de financiële onderneming te allen tijde gegarandeerd.
- Belegd mag worden in staatsobligaties van EU-lidstaten, mits deze lidstaten aan de ratingeisen voldoen zoals opgenomen in artikel 4 eerste lid van de 'Regeling beleggen, lenen en derivaten OCW 2016'.
- Er wordt niet belegd in:
 - a. achtergestelde spaarrekeningen en achtergestelde deposito's;
 - b. aandelen of vergelijkbare producten, tenzij deze van toepassing zijn voor de uitvoering van de wettelijke taak van ArtEZ;
- Beleggingen moeten vooraf door het College van Bestuur ter kennisname aan de Raad van Toezicht worden gestuurd.

3.3. Richtlijnen inzake leningen

- ArtEZ geeft geen leningen uit aan derden, noch aan personeel, noch aan andere instellingen of organisaties, tenzij deze lening van toepassing is voor de uitvoering van de wettelijke taak van ArtEZ en binnen het doel van ArtEZ past.
- Bij het aangaan van leningen gaat ArtEZ geen extra risico's aan die het voortbestaan van ArtEZ of het geven van onderwijs kunnen bedreigen.
- ArtEZ leent alleen bij financiële instellingen die voldoen aan de eisen zoals opgenomen in artikel 4 eerste lid van de 'Regeling beleggen, lenen en derivaten OCW 2016'.
- Leningen moeten vooraf door het College van Bestuur ter kennisname aan de Raad van Toezicht worden gestuurd.

3.4. Richtlijnen inzake financiële derivaten

Gebruikmaking van derivaten is niet toegestaan. Slechts swaps zijn toegestaan uitsluitend als instrument ter verkleining van eventueel renterisico. De inzet daarvan geschiedt na advies van de treasury-commissie² en na goedkeuring van het College van Bestuur.³

3.5. Richtlijnen privaat vermogen

Met betrekking tot de private middelen zijn de hiervoor opgenomen richtlijnen eveneens van toepassing, maar in voorkomende gevallen mag hiervan gemotiveerd worden afgeweken. Het is echter niet toegestaan dat met private middelen dermate grote risico's worden aangegaan, dat deze een negatief effect kunnen hebben op de publieke middelen. De private middelen zijn vastgelegd in de jaarrekening en de administratie van de ArtEZ en hebben betrekking op de niet door OCW gefinancierde activiteiten.

3.6. Treasury-instrumenten

Bij het uitvoeren van treasury-beleid bij ArtEZ zijn de volgende instrumenten toegestaan ten aanzien van de publieke middelen:

- Rekening-courant;
- Kasgeldleningen;
- Spaarrekeningen;
- Deposito's;
- Schatkistbankieren;
- Staatsobligaties;
- Vaste geldleningen, al dan niet bezwaard met een hypotheek;
- Onderhandse geldleningen;

Als het College van Bestuur instrumenten wil inzetten die niet zijn aangegeven in het treasury-statuu, vraagt het College van Bestuur hiervoor de voorafgaande goedkeuring van de Raad van Toezicht.

² In de treasury-commissie zitten voorzitter CvB, directeur servicebedrijf, hoofd FEZ en de concerncontroller. De treasury-commissie vergadert minimaal 1 keer per jaar.

³ Een instelling die als niet-professionele belegger is aangemerkt, sluit bij het afsluiten van een financieel derivaat met de financiële onderneming een raamovereenkomst als opgenomen in bijlage I, van artikel 5, lid 4 van Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek af.

4. Organisatie van de treasury-functie

4.1. Plaats in de organisatie

De treasury-functie wordt uitgeoefend onder verantwoordelijkheid van het College van Bestuur. Het College van Bestuur is bevoegd om dat deel van de middelen dat niet benodigd is om de liquiditeit te waarborgen, zodanig te beleggen dat een zo hoog mogelijk rendement verkregen wordt. De bestuurder is tevens bevoegd om de uitvoerende treasury-werkzaamheden te laten uitvoeren door derden.

4.2. Treasury-plan

Het College van Bestuur stelt een treasury-plan vast dat deel uitmaakt van de begrotingsstukken. In het plan komen de volgende onderwerpen aan de orde.

- De liquiditeitsprognose voor het begrotingsjaar en vier daarop volgende jaren (artikel 3 lid1c van de regeling als genoemd in paragraaf 3.1 van dit statuut). Deze prognose is gebaseerd op historische patronen aangevuld met nadere gegevens zoals het vermoedelijke verloop van de bekostiging en de personeelskosten, investeringen en groot onderhoud. Uit de prognose blijkt of de omvang van de liquiditeiten gedurende het jaar optimaal is en/of reeds ingenomen en eventuele nieuwe posities aangehouden kunnen worden tot het einde van de looptijd.
- De rentevisie van de bank. Dit ter ondersteuning voor het opstellen van de begroting, m.n. de financiële baten en lasten.
- Renterisico (voor zover van toepassing): de samenstelling van de huidige leningenportefeuille wordt weergegeven, doorgerekend met enkele rentescenario's.
- Geld- en kapitaalmarktpartijen: hier wordt aangegeven waar de stichting haar middelen belegt of wellicht zal gaan beleggen in het komende begrotingsjaar.

4.3. Verantwoordelijkheden, taken en bevoegdheden

Het College van Bestuur is verantwoordelijk voor de uitvoering van het treasury-beleid. Het College van Bestuur is bevoegd tot het aangaan van externe verplichtingen binnen dit treasury-beleid. Hoofd FEZ is verantwoordelijk voor:

- Periodiek opstellen van een kasstroomprognose;
- Periodiek bewaken werkelijke kasstroom ten opzichte van de prognose;
- Beheren van de beleggingsportefeuille;
- Periodiek opstellen van een verantwoording over de treasury-activiteiten.

De concerncontroller is verantwoordelijk voor:

- Risicoanalyse en beoordeling van de werkelijke ontwikkelingen ten opzichte van het treasury-plan en beoordeling van de uitvoering van het treasury-beleid;
- Doen van voorstellen aan het College van Bestuur voor wijzigingen in de beleggingsportefeuille.

De financiële administratie (hoofd FEZ) is verantwoordelijk voor:

- De registratie van de transacties voortvloeiende uit de uitvoering van het treasury-beleid;
- De registratie en bewaking van de vorderingen en schulden;
- De voorbereiding van de betalingen;
- De registratie van de betalingen.

De betalingen worden geautoriseerd zoals vastgelegd in de procuratieregeling van ArtEZ.

Met betrekking tot het kasverkeer is een procedure beschreven met daarin onder andere het maximum kassaldo.

5. Verantwoording

ArtEZ doet ieder jaar in het bestuursverslag ten aanzien van de publieke middelen verslag van haar beleid ten aanzien van de beleggingen en leningen, de uitvoering van het beleid in de praktijk, de uitstaande beleggingen en leningen en de aangetrokken en afgesloten leningen. Hierbij wordt:

- a) een vergelijking gemaakt met de gegevens van het voorgaande jaar;
- b) van elke belegging jaarlijks gemeld op welk moment de belegging vrij valt;
- c) verantwoording afgelegd over het gebruik van derivaten, conform de Regeling jaarverslaggeving onderwijs (ArtEZ maakt geen gebruik van derivaten, afgezien van rentederivaten);
- d) een rapportage over het treasury-statuu opgenomen waarin tenminste verslag gedaan over:
 1. het beleid en de uitvoering ten aanzien van beleggen, lenen;
 2. de soorten en omvang van de beleggingen, leningen;
 3. de looptijden van de beleggingen, leningen.

6. Evaluatie

Eénmaal per jaar (of zoveel vaker als de marktsituatie daartoe aanleiding geeft) initieert het College van Bestuur een evaluatie in de vergadering van de Raad van Toezicht inzake de uitvoering van het treasury-beleid.⁴ Tijdens deze evaluatie komt aan de orde:

- overzicht en analyse van de huidige liquiditeits- en risicopositie;
- prognose van de ontwikkelingen op de financiële markten (rentevisie);
- resultaten ten opzichte van de begroting en het treasury-plan;
- de transacties die de afgelopen periode zijn aangegaan op de geld- of kapitaalmarkt.

7. Slotbepaling

Dit statuut geldt tot en met 31 december 2019. Het statuut kan door het College van Bestuur tussentijds worden gewijzigd, welke wijziging de goedkeuring van de Raad van Toezicht behoeft.

Indien er strijdigheid bestaat tussen dit statuut en de 'Regeling beleggen, lenen en derivaten OCW 2016' of een opvolgende regeling, dan gaan de bepalingen in de Regeling voor.

⁴ Evaluatie wordt voorbereid door concerncontrol met ondersteuning van FEZ.

BIJLAGE I - Procedures

Cash-management / verantwoordelijkheden, taken en bevoegdheden.

Ad art. 4.3

De senior medewerker financiën is door het College van Bestuur aangewezen om de liquide middelen zo efficiënt mogelijk over de rekening-courant en de spaarrekeningen te verdelen. Hij/zij bepaalt daartoe wekelijks welke middelen op de rekening-courant aanwezig moeten zijn om aan de betalingsverplichting van die week te voldoen. Indien nodig wordt hiertoe het benodigde bedrag overgeschreven van de spaarrekening(en) naar de rekening-courant, indien mogelijk worden overtollige middelen van de rekening-courant overgeboekt naar de spaarrekening(en). De wijzigingen worden schriftelijk bijgehouden en periodiek door het hoofd FEZ gecontroleerd.

Transacties met derden mogen alleen met toestemming van of door het hoofd FEZ worden uitgevoerd.

Leningen u/g/ Richtlijnen inzake leningen

Ad 3.3

Indien het College van Bestuur heeft besloten tot een uitgaande lening wordt het bedrag aan derden overgemaakt en verwerkt in de administratie na controle op aanwezigheid van de volgende stukken:

- Een door het CvB en derde partij getekende leningsovereenkomst;
- Bij een bedrag groter dan € 500.000 een door de RvT getekende toestemming;
- Het hoofd FEZ bewaakt het aflossingsschema.